

delse på afgørelsen af skyldsspørgsmålet i ankeinstansen som i første instans.

Efter Justitsministeriets opfattelse hindrer grundlovens § 65, stk. 2, heller ikke, at der indføres et krav om, at afgørelsen af skyldsspørgsmålet skal begrundes.

Endelig er grundlovens § 65, stk. 2, efter Justitsministeriets opfattelse ikke til hinder for, at der ændres i afgrænsningen af, hvilke sager der skal behandles som nævningesager, i hvert fald ikke når de mest alvorlige forbrydelser – drabsager, grove røverier, grove sædelighedsforbrydelser mv. og de politiske forbrydelser – fortsat er undergivet nævningebehandling. Der henvises herved til pkt. 9.3.5 nedenfor om forslaget om at undtage grove narkotikaforbrydelser fra nævningebehandling.

9.3.3. Nævningesagers behandling i første instans

9.3.3.1. Retsplejerådets flertal foreslår, at nævningesager behandles ved byretten i første instans med mulighed for behandling ved landsretten i anden instans. Flertallet anfører, at en bedømmelse af skyldsspørgsmålet ved to instanser ikke bør ske ved anke til Højesteret, idet Højesteret ikke bør tillægges en almindelig kompetence til at efterprøve den skyldbedømmelse, der i en straffesag er foretaget under medvirken af lægdommere (domsmænd eller nævninger), og idet Højesterets behandlingsform ikke er udformet eller egnet til vurdering af bevisspørgsmål. Flertallet henviser endvidere til, at de sager, der kan indbringes for Højesteret, bør begrænses til sager, som rejser spørgsmål af generel betydning for retsanvendelsen og retsudviklingen eller i øvrigt er af væsentlig samfundsmæssig rækkevidde. Derimod bør Højesterets ressourcer ikke anvendes til behandling af sager, hvis udfald i det væsentlige afhænger af bevismæssige vurderinger.

Flertallet foreslår, at behandlingen af nævningesager under den gældende byretsstruktur med 82 byretter alene bør finde sted ved et mindre antal byretter med henblik på at sikre, at der ved de pågældende byretter opbygges tilstrækkelig erfaring i behandling af sådanne sager. Nævningesagerne bør efter flertallets forslag behandles ved byretterne i de 14 byer, hvor landsretterne i dag har tingsted, samt eventuelt ved retten i Roskilde.

Flertallet fremhæver, at der er behov for at markere nævningesagerne særstilling ved en væsentlig anden sammensætning af retten end i domssandssager, og flertallet foreslår på den baggrund, at nævningesagerne i byretten skal behandles af 2 dommere og 6 nævninger. Antallet af nævninger er fastsat således, at af-

stemningsreglerne kan udformes på en måde, der sikrer, at tiltalte (ligesom efter de gældende regler) kun kan domfældes, hvis mindst to tredjedele af nævningerne voterer for dette resultat.

Flertallet finder det ubetænkeligt at opretholde bestemmelsen om, at en nævningesag kan gennemføres, selv om en nævning får forfald eller af andre grunde må fratræde, efter at domsforhandlingen er begyndt, jf. herved retsplejelovens § 214, stk. 3.

Flertallet foreslår, at den efter embedsalden ældste dommer skal fungere som retsformand, medmindre dommerne aftaler andet. Flertallet foreslår endvidere, at en enkelt dommer skal kunne handle på rettens vegne uden for domsforhandlingen. Dette svarer til, hvad der i dag gælder for landsrettens vedkommende, jf. retsplejelovens § 6, stk. 1, 2. pkt.

Flertallet foreslår, at statsadvokaten fortsat bør have påtalekompetencen i nævningesager (jf. retsplejelovens § 719, stk. 1, nr. 1), uanset at sagerne efter forslaget fremover skal behandles ved byret i første instans. Flertallet anser dette for bedst stemmende med, at statsadvokaten i dag har påtalekompetencen i de mest alvorlige straffesager også i de tilfælde, hvor disse behandles ved byret, fordi der er tale om en tilståelsessag efter retsplejelovens § 922, eller fordi der ikke er påstand om en straf på 4 års fængsel eller derover.

Flertallet foreslår endvidere, at det fortsat skal være en statsadvokat (eller en medhjælper for statsadvokaten), der varetager udførelsen af nævningesager, uanset at sagerne efter forslaget fremover skal behandles ved byretten i første instans. Statsadvokaten skal dog kunne bemyndige en anden med de fornødne kvalifikationer til at møde i sagen, hvis dette i den konkrete sag må anses for mest hensigtsmæssigt.

Flertallet foreslår, at nævningerne ligesom i dag skal være afsondret fra dommerne indtil voteringen. Nævningerne må ikke tale med dommerne om sagen uden for retssalen, og nævningerne skal ikke opholde sig sammen med dommerne i pauser mv. Retsformanden skal dog, inden sagen indledes, og inden nævningerne kommer ind i retslokalet, forelægge dem en erklæring til underskrift om, at de vil følge forhandlingerne i sagen og dømme som de finder rigtigt efter loven og sagens beviser.

For at forbedre nævningernes muligheder for at følge med i sagen foreslår flertallet, at den ekstrakt, der i dag efter fast praksis udleveres til dommerne (men ikke til nævningerne), fremover tillige udleveres til nævningerne.

Som følge af flertallets forslag om fælles votering mellem dommere og nævninger foreslår flertallet spørgsmålssystemet afskaffet. Det samme gælder